

Kajsa Mattas

Var blir en skulptur till? Mer precist: var tar Kajsa Mattas skulpturer form? I ateljén, förstås. Men är inte hennes ateljé mer att se som ett mörkrum? Eller en förlossningssal för något som länge varit på väg? En betongdammig plats för det hårda, svåra, fysiska förverkligandet?

I vilken ålder Kajsa Mattas än befunnit sig har hon nog haft glädjen av att ha en gammal själ. En mottaglighetens själ med gott minne. Och humor. Tidigt fann hon sig – på klassisk grund, Sergel hade varit nöjd – syssla med skulptur som sprang fram ur den kristna symbol- och gestaltvärlden. Den visade sig ha hög verklighetsladdning och relevans för henne själv. Intryck från barndomens Helsingfors av ortodoxins andlighet hade satt sig djupt. Också människors attityder, minsta åtbörder, yttre och inre rörelser visade sig ha gjort det; som när föräldrarnas ortodoxa vän lågmäلت hälsade *Marias frid i huset* – och sedan lämnade kvar just det, frid i en upprörd familjesituation. Kan sådant översättas till betong och brons och järn, huggas och slipas och gjutas och rispås fram?

När man närmar sig en skulptur av Kajsa Mattas ställs man inför tystnad och närhet. Hennes gestalter är osmyckade, odetaljerade, råa ibland – ändå, i stillheten, dessa starka uttryck, direkta tilltal, beröring. Möten! Den osynliga rörelsen, en omärklig vridning, en bröstborg i betong som andas, en bronstung Maria med barnet som förmedlar lyssnande – ja, och frid. Idéer kan komma ur hennes meditationer, hon är katolik sedan länge. Hennes bildvärld har inte befolkats så som den blivit till följd av uppdrag, utan för att hon behövt den. Det har med grundelementen att göra. Hon ger sig inte, sneglar inte, är trofast sina drivkrafter och erfarenheter – och man kan få för sig att oskrivna minneslappar från tidig ålder spelar roll. Framöver ska det bli mer vatten, och budbärare. Än så länge är det bara hon själv som vet vad hon menar.

Målning, teckning, skulptur kan visa oss något vi inte ser.
Som i Kajsa Mattas bildvärld.

Carl Otto Werkelid